

UPPSLAGET

PEDER CLAESSON

Uppslaget handlar denna gång om arbetsplaner. *Peder Claesson* har tittat på arbetsplanen i matematik för Kärna rektorsområde i Linköping vilken möttes av stort intresse vid Matematikbiennalen 1982.

I nr 1 av Nämnaren 1981/82 kåserar signaturen Janus:

"Den tidigare hårt drabbade pappersindustrin i Pedagogien har fått ett oväntat uppsving genom beställningar på miljontals papper till varje grundskola i landet.

— Vi har börjat komma igång med arbetsplaner inför den nya läroplanen, konstaterar en rektor. Just på vår skola räknar vi med sammanlagt 112 olika arbetsplaner, vardera på ca 140 sidor som vi nu skall distribuera till elever och föräldrar för samråd. Det blir ju ett omfattande arbete och vi räknar med att inställa undervisningen under ett par månader i höst för att verkligen få tid till denna viktiga planering."

Sedan jag tagit del av arbetsplaner i matematik som utgjorts av omfattande årskursplaneringar har jag förstått att Janus satir inte helt saknar verklighetsförankring även om den är våldsamt överdriven.

Vad jag förstår pågår nu ett omfattande utbyte av lokala arbetsplaner skolledare emellan. Arbetsplanerna planteras snabbt om i sina nya miljöer. Det verkar som om arbetsplaner med många sidor, utan att för den skull vara mångsidiga, har fått hög status därför att de ger intryck av ett stort och effektivt arbete. De stencileras flitigt och läses möjligen av skolledarna men inte av lärare, föräldrar och elever. De små, kortfattade och realistiska arbetsplanerna är det många som skäms för att visa upp och de får liten spridning.

Det verkar som om många idoga arbetsplansskrivare aldrig läst de två viktigaste meningarna, de två sista, i kommentarmaterialet (*Kommentarmaterial Lgr 80, Lokala arbetsplaner* s23):

"Slutligen skall endast sägas att man bör varna för alltför stora ambitioner vid fram-

tagningen av arbetsplanen. Erfarenheter från skolor som prövat att arbeta med en arbetsplan säger att man måste starta försiktigt".

Med ovanstående synpunkter som bakgrund är det glädjande att ta del av arbetsplanen i matematik för Kärna rektorsområde. Ur förordet saxar jag följande:

"Avsikten med den här arbetsplanen i matematik för 81/82 är att ge service åt arbetslagen. Vi vill ge fakta och ställa frågor om innehållet i vårt samarbete i matematik

- inom arbetsenheten,
- inom stadiet,
- mellan stadier.

Vi vill också ge ett underlag, som gör det möjligt för oss att mot slutet av läsåret gemensamt och medvetet formulera och konkretisera rektorsområdets ambitionsnivå i matematik."

Därmed är det kanske sagt att Kärna rektorsområdes arbetsplan är ett servicematerial som utgör underlag för diskussioner, ger hänvisningar till böcker och arbetsmaterial, innehåller förslag till aktiviteter för studiedagar, studiecirkel, konferenser m m. Den kan användas som idékatalog av vilket rektorsområde eller vilken arbetsenhet som helst. Följande två sidor visar hur arbetsplanen presenterades vid Matematikbiennalen 1982.

Uppslaget den här gången är:

Rekvirera Kärna rektorsområdes arbetsplan genom att sätta in 10 kr (motsvarande kopieringskostnader och porto) på postgirokonto 99 987-0. Använd någon idé för en egen liten genomförbar arbetsplan.

Vad är en ARBETSPLAN i MATEMATIK? Vad skall vi göra? Hur kan vi göra?

★ EN ARBETSPLAN I MATEMATIK ÄR ENLIGT VÅR MENING INTE EN LÄROPLAN I MINIATYR – ARBETSPLANEN ÄR EN PROCESS-ETT LEVANDE HANDLINGSPROGRAM SOM VI

- ständigt deltar i
- påverkar – påverkas av
- får stöd och hjälp av

★ ALLA BÖR MEDVERKA I ARBETSPLANEN

★ ARBETSPLANEN SKALL GE SERVICE, FAKTA O. STÄLLA FRÅGOR OM INNEHÅLLET I VÅRT SAMARBETE I MATEMATIK

- inom arbetsenheter
- inom stadiet
- mellan stadier

Vår ARBETSPLAN består av 3 delar:
A. Tio baskunskapsområden
B. Huvudmomenten
C. Fortbildning o. utveckling

A Lgr 80 använder uttryck som "grundläggande färdigheter", "baskunskaper" o. andra omskrivningar. Tyvärr saknas definition av dessa begrepp. Vi har möjlighet o. ansvar att definiera o. konkretisera dessa begrepp.

10 BASKUNSKAPSOMRÅDEN ● ● ●

1. PROBLEMLÖSNING

2. MATEMATIK I VARDAGSSITUATIONER

3. GRANSKNING AV RESULTATS RIMLIGHET

4. UPSKATTNINGAR O. NÄRMEVÄRDEN

5. ÄNDAMÅLSENLIGA FÄRDIGHETER I NUMERISKA BERÄKNINGAR

6. GEOMETRI 7. MÄTNING

8. TABELLER O. DIAGRAM

9. SANNOLIKHET

10. DATORKUNSKAP

B HUVUDMOMENTEN

- ✧ PROBLEMLÖSNING
- ✧ GRUNDLÄGGANDE ARITMETIK
- ✧ REELLA TAL
- ✧ PROCENT
- ✧ MÄTNINGAR OCH ENHETER
- ✧ GEOMETRI
- ✧ ALGEBRA OCH FUNKTIONSLÄRA
- ✧ BESKRIVANDE STATISTIK O.
- ✧ SANNOLIKHETSLÄRA
- ✧ DATALÄRA

Varje huvudmoment behandlas enligt mönstret

1. LÄS i Lgr 80 s
2. KOMMENTARER, t.ex. förändringar jämfört med Lgr-69
3. DISKUSSIONSFRÅGOR, som arbetslagen skall besvara
4. HJÄLP, d.v.s. hänvisningar till böcker o. arbetsmaterial

C Fortbildning och utveckling

PROGRAM FÖR

- Studiedagar
- Studiecirklar
- Konferenser

över studie- och ämnesgränser

RUBRIKER

- Problemlösning (förståelse, lösningsmetod, beräkning o. resultatanalys)
- Diagnoser och uppföljning (olika diagnosvägar, uppföljning på kort och lång sikt, förstärkningsresurs.)
- Huvudräkning o. överslagsräkning
- Samtalet i matematik (terminologi)
- Projekt - TEMA -